

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
De heer drs. A.D. Wiersma
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

Onze referentie MvH/RvZ/MR/bs/ATR2763/ATR2764/2023-U017

Uw referentie

T 070 310 86 66

E info@atr-regeldruk.nl

www.atr-regeldruk.nl

Datum 3 maart 2023

Betreft Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden scholen 2023 en Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden prioriteitsscholen 2023

Geachte heer Wiersma,

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft op 8 februari 2023 twee subsidieregelingen ontvangen voor verbetering van de basisvaardigheden in het funderend onderwijs. Deze vaardigheden betreffen taal, rekenen/wiskunde, digitale geletterdheid en burgerschap. Het gaat om de *Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden voor scholen 2023* en de *Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden voor prioriteitsscholen 2023*. Er vindt geen internetconsultatie plaats.

Volgens de toelichting verlaten teveel leerlingen het funderend onderwijs zonder goede beheersing van de basisvaardigheden. Die beheersing is nodig om andere schoolvakken succesvol te kunnen volgen en je te redden in de maatschappij. In het Coalitieakkoord is een "Masterplan basisvaardigheden" aangekondigd. In afwachting van dit masterplan is in 2022 de *Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden* ingesteld.¹ De voorliggende subsidieregelingen zijn daarop een vervolg.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

¹ATR heeft een advies uitgebracht over de oorspronkelijke subsidieregeling: [Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden - ATR \(atr-regeldruk.nl\)](#)

1. Nut en noodzaak

De zorgen over de afnemende beheersing van de 'basisvaardigheden' zijn niet nieuw. Ze zijn onlangs bevestigd door onderzoek van de Onderwijsraad.² Uit de recente voortgangsrapportage over het 'Masterplan basisvaardigheden' blijkt dat het de bedoeling is om structurele maatregelen te treffen om de basisvaardigheden duurzaam te verbeteren. Er is aangekondigd "grootschalig en langlopend aan de slag te gaan om de bekostiging, monitoring, ondersteuning en het toezicht anders in te richten". Om meer zicht en grip te krijgen op de besteding van de middelen wordt voor de bekostiging momenteel een nieuw financieringsinstrument ontwikkeld. De ambitie is om in 2025 voor het primair onderwijs en in 2026 voor het voortgezet onderwijs te starten met de nieuwe bekostiging.³ De beide subsidieregelingen worden ingezet in afwachting van het Masterplan basisvaardigheden. De toelichting bij de regelingen legt evenwel geen directe relatie met het Masterplan. Zodoende is niet duidelijk of en zo ja hoe de bevindingen van de subsidieregelingen betrokken worden bij het masterplan en of zij zullen bijdragen aan de aanpak voor de langere termijn.

1.1 Het college adviseert toe te lichten of en zo ja hoe inzichten en uitkomsten van de subsidieregelingen worden opgenomen in het Masterplan basisvaardigheden.

2. Minder belastende alternatieven

Om te waarborgen dat de middelen terecht komen bij scholen die deze het meest nodig hebben, wordt bij overtekening van de subsidie de CBS-indicator toegepast of geldt het aantal cumi-leerlingen. Het college merkt op dat deze selectiecriteria mogelijk onvoldoende houvast bieden voor scholen om in te kunnen inschatten of zij kans maken op de subsidie. Volgens informatie van uw ministerie worden bij de algemene subsidieregeling zo'n 5000 subsidieaanvragen verwacht en worden slechts 1500-2200 aanvragen gehonoreerd. Dit betekent dat meer dan de helft van de subsidieaanvragen zal worden afgewezen. Een dergelijk aandeel is een belangrijke indicatie dat de selectiecriteria onvoldoende houvast bieden voor scholen, met als gevolg dat de (ook ervaren) regeldruk van de regeling niet proportioneel is.

2.1 Het college adviseert de selectiecriteria bij overschrijding van de subsidieplafonds zodanig te verduidelijken en/of aan te scherpen dat scholen beter kunnen beoordelen welke kans een subsidieaanvraag maakt.

Uit de toelichting blijkt dat de school moet verklaren dat de medezeggenschapsraad van de school is geïnformeerd over de aanvraag. Na toekenning van de subsidie moet de school een activiteitenplan opstellen. De medezeggenschapsraad moet *aantoonbaar* met dit activiteitenplan hebben ingestemd. Het voorstel motiveert deze verplichting door aan te geven dat zodoende wordt "bevorderd dat de activiteiten gericht op het versterken van de basisvaardigheden zoveel mogelijk gedragen worden binnen de school en daarmee de betrokkenheid van ouders, leerlingen en personeel versterkt." Gelet op de wettelijke verankering van de bevoegdheden van de medezeggenschapsraad in de Wet medezeggenschap op scholen rijst de vraag wat de toegevoegde waarde van deze verplichting is. Deze

² Taal en rekenen in het vizier | Advies | Onderwijsraad

³ Kamerbrief voortgangsrapportage Masterplan basisvaardigheden funderend onderwijs | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl.

wet regelt immers al dat de medezeggenschapsraad moet instemmen met (veranderingen in) onderwijskundige doelstellingen, in school- en leerplannen en in de onderwijs- en examenregeling (artikel 10). Minder belastend is als een school bij de subsidieaanvraag alleen hoeft te verklaren dat de medezeggenschap over die aanvraag is geïnformeerd. De verdere verplichtingen van het schoolbestuur volgen dan uit de bestaande wetgeving. Het is niet duidelijk waarom scholen expliciet moeten aantonen dat zij aan die bestaande wettelijke verplichtingen voldoen.

2.2 Het college adviseert de verplichting te bewijzen dat de medezeggenschapsraad heeft ingestemd met het activiteitenplan, niet op te nemen.

3. Werkbaarheid

De toelichting vermeldt dat er geen inhoudelijke controle op het activiteitenplan zal plaatsvinden, maar dat dit plan zal worden gebruikt voor monitoringsdoeleinden. Verder is ook sprake van een evaluatieonderzoek. De toelichting bij de voorgestelde regelingen maakt niet duidelijk hoe het activiteitenplan zich verhoudt tot de monitoring en de evaluatie.

3.1 Het college adviseert te verduidelijken wat de functie is van het activiteitenplan in relatie tot de monitoringsdoeleinden en het evaluatieonderzoek.

Het is de bedoeling alle subsidieaanvragen van prioriteitsscholen te honoreren. De prioriteitsscholen worden bij toekenning van de subsidie verplicht om gebruik te maken van de ondersteuning door een basisteam. Dit team biedt hulp bij het maken van een activiteitenplan, de uitvoering daarvan en de verantwoording. Het college merkt op dat scholen ook al andere mogelijkheden (kunnen) benutten om invulling te geven aan de (prestatie)afspraken met de Inspectie van het Onderwijs. Niet duidelijk is hoe het verplichte gebruik van een basisteam zich tot die andere mogelijkheden verhoudt. Op voorhand kan niet worden uitgesloten dat deze subsidieverplichting interfereert met die andere mogelijkheden en daardoor mogelijk zelfs contraproductief werkt.

3.2 Het college adviseert bij toekenning van de subsidie de ondersteuning van prioriteitsscholen door een basisteam niet te verplichten.

4. Gevolgen regeldruk

De regeldrukgevolgen van een subsidieaanvraag zijn kwalitatief en kwantitatief in beeld gebracht. Afhankelijk van de wijze van monitoring (wel of geen deelname aan het Nationale Cohort Onderzoek (NCO)) wordt uitgegaan van een tijdsinvestering van 26 tot 66 uur. De totale regeldrukgevolgen zijn echter nog niet berekend, omdat inzicht in het verwachte aantal subsidieaanvragen (5000) en toekenningen (1500-2200) in de toelichting ontbreekt. Verder ontbreken de regeldrukkosten die het gevolg zijn van het evaluatieonderzoek.

4.1 Het college adviseert de gevolgen voor de regeldruk volledig in beeld te brengen in de toelichting bij het voorstel, conform de Rijksbrede methodiek.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van de consultatieversie van de *Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden scholen 2023* en van de *Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden prioriteitsscholen 2023*.

Niet vaststellen.

Het college merkt op dat dit dictum geen inhoudelijk oordeel is over de doelstellingen met betrekking tot het verbeteren van de basisvaardigheden. Het dictum betreft de kwaliteit van de onderbouwing van het voorstel voor de inzet van tijdelijke subsidieregelingen. Gelet op het structurele karakter van het probleem acht het college een tijdelijke subsidieregeling – ook vanuit regeldrukperspectief – geen passend instrument. Aangezien bij één subsidieregeling naar verwachting een fors aantal van de subsidieaanvragen niet gehonoreerd zal worden, is de regeldruk voor deze regeling niet proportioneel te noemen. Daarbij is het niet duidelijk hoe de regelingen zullen doorwerken in het masterplan. Het college ziet bovendien minder belastende alternatieven. Het ziet verder knelpunten met betrekking tot de werkbaarheid van de regelingen. De zorgen over deze knelpunten worden versterkt door het feit dat er geen openbare internetconsultatie plaatsvindt over de regelingen.

Het college vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris